

**П.М БОЙКО (УКРАЇНА, ХЕРСОН)
ВОДНО-БОЛОТНІ УГІДЛЯ ХЕРСОНЩИНИ В СИСТЕМІ ДНІПРОВСЬКОГО ЕКОЛОГІЧНОГО КОРИДОРУ**

Херсонський державний аграрний університет, м. Херсон, Україна

Дніпровський екологічний коридор є одним з найважливіших меридіональних екокоридорів Національної екомережі України, який займає долину річки Дніпра та прилеглі до неї території плакорів. Нами досліджувалась його південна частина, що розташована в межах Херсонської та, частково, прилеглих сусідніх областей. Однією з головних складових екокоридору є велика кількість водних об'єктів, які зазнають значного негативного антропогенного впливу. Проте з ними пов'язана життєдіяльність великої кількості тварин і рослин водно-болотних угідь, в тому числі рідкісних та зникаючих видів, які взяті під охорону – включені до червоних списків та книг різних рівнів. В результаті проведених досліджень виявлено, що територія південної частини Дніпровського екокоридору відіграє важливу роль у збереженні видового різноманіття та кількісного багатства, в тому числі - раритетного фіторізноманіття - 16 видів, представників 15 родів 15 родин 8 класів 5 відділів 2 підцарств, та раритетного зоорізноманіття - 90 видів, представників 77 родів 29 рядів 10 класів 6 типів 2 підцарств. Особливо важлива її роль у збереженні птахів. За методикою каталогізації місць існувань птахів водно-болотних угідь ІВА виділено 6 ділянок, що мають високий національний або міжнародний природоохоронний статус: Кінбурнський півострів; Козацькі острови в заплаві Дніпра нижче Каховської греблі; околиці с. Князе-Григорівка (Каховське водосховище); Каїрська балка (Каховське водосховище); дельта р. Дніпра; Ягорлицька та Тендрівська затоки, на території яких існують Чорноморський біосферний заповідник (89129 га), рамсарські угіддя “Ягорлицька затока” (40000 га) та “Тендрівська затока” (55000 га). Раритетне біорізноманіття охороняється в заказниках загальнодержавного значення «Станіславський» і «Олександрівський», в заказниках місцевого значення «Шаби», «Широка Балка», «Софіївський» та «Інгулецький лиман», що створені на основі наших наукових обґрунтувань в попередні роки. Можна також вказати ще пам'ятки природи місцевого значення - «Озеро Соляне» («Грязеве») у Голій Пристані та «Білозерські джерела» на березі озера Білого з водою, що не замерзає взимку. Ці території, а також озера, що розташовані в с. Бехтери, біля с. Геройське, солоні і прісні озера в Буркутському лісництві Голопристанського району, біля ландшафтного заказника «Саги» в Цюрупинському районі та деяких інших місцях вздовж Дніпровського екокоридору є перспективними для майбутнього заповідання їх як водно-болотних угідь національного та міжнародного значення, з якими пов'язано перебування значної кількості птахів водно-болотного комплексу.

Серед рідкісних та зникаючих видів тварин Дніпровського екокоридору найбільше представництво мають тварини солоних водойм, різноманіття яких значно зменшилось, а кількість рідкісних видів (серед яких 7 видів вже зникли) складає 52. На відміну від них кількість рідкісних тварин, пристосованих до умов існування прісноводних акваторій, складає 18 видів, з яких зниклим вважається 1 вид. Шість видів з 8, що зникли, є особливо цінними промисловими рибами, тому головним фактором їх знищення був надмірний вилов. Серед рідкісних та зникаючих видів рослин водно-болотного комплексу Дніпровського екокоридору переважають рідкісні рослини прісних водойм (10 видів), у зв'язку з більшим ступенем антропогенного впливу на річкові екосистеми та ендемізму. Рідкісні рослини солоних водойм представлені 5 видами водоростей.

Таким чином, територія Херсонщини, а саме басейн р. Дніпро, внаслідок її багатства на прісні та солоноводні водойми, є надзвичайно важливим осередком існування водно-болотних угідь міжнародного значення, які є анклавом збереження цінного біологічного різноманіття.